

AN STOC

Tomár Ó Máille ó á cur i n-easár.

leab 1. umh. 10

1úil, 1924.

Ó á písimh a luac

An Saozal.

Comhairle.

Tá an saozal a' dul i bfeabhar. An saozal a bí ann tuairim' r' veic mbliaona rícead ó fom, cuile corp dá zcuiread ré ve ba corp é a cuiread an Saedéal un veirpó. Tá an ríseal rím a'púighe anoir ó fuair na Saedil comhairle ar ceitpe cúise na héireann. Cuile corp dá bfuil an saozal a curp ve anoir ir corp é a tugar veir von Saedéal ríse beata a damt amac ma típ fém. Níor ceart go mbu mór leir an típ ná le muntir na típe ó é. Do péir map tá fuasarta as an Riagaltar veir múnad asur foilum le págal as na Saedilgeoirí a cuirfeair i zcruic iad Saedilge a múnad do muntir na héireann. Níor corpa oream dá déanam. Ó tárla go bfuilteair a' dul un corpar leir an ríseal, tá ríil agamh supb iad na ríor-Saedilgeoirí a cuirfeair i mbun na hoibre. Ó' ar an zcorpar céadna veair an veas-Saedilge i an o'roc-Saedilge le págal, tá ré com maic an Saedilge ir feair a curp ar págal. Tá b'púig rím, ir corp an ríseal dá bfuil agamh a curp i n-easár na hoibre. Tá an cmeál atá i zceirt le págal go fair-rím, asur níl aon leiríseal san iad a' tóruigheact. Ní cabair fearta an dall a curp a' t'p'orú an daill. Tá a' díol fém ve Saedilge fóp i n'éirimm ac bail asur ríact a curp uiréi.

Srífneoirí an Staic.

Mairpí le foilum a' tabairt do na ríor-Saedilgeoirí, atá rím ceana as curp acu— an méir acu atá a' r'p'riob von Stoc, san a' dul tártu. Tá glac r'p'riobneoirí ós ar Conamara asur ar áiteada eile i zConnacta a' r'p'riob toza na Saedilge ra Stoc. Nílmuir a' ráó asur níl fúimh a ráó supb é an Stoc a mún Saedilge óóib, ac iré an Stoc a mún o'feara fáil go raib a leiréoi ann.

Asur ba mór an feall do Dia go raeadó dume amám ven uimh rím táp ráite a' tóruigheact zreim a veir fáo ir tá uiréarbaid ar bit ar éirimm i veaob Saedilge.

A' Tráct ar Zairzióis ir ar Cluicí Tailtean

Bi feair ve muntir Oipeacta ma comnuide i Luz an Zíorrám i n-aice an Lionám tuairim' r' céad bliadam ó fom. Oipeacta na hOlla Móipe a tugtaoi air map lear-amm, map bíod go leor caorac asur olla aise. Ní raib ann ac feair veas ac bi an-mianac epuaró ann.

Bi ré ar donac an Clócán lá, asur o'iméig tárb ar veirpuaic ar fuo an donac asur bi na doame ar fáo a' r'it uair. Bi maide fúimheoise aise asur o'púig ré ar an tárb asur tús ré buille faoi'n zcluar do asur rímne ré rtaic ve.

Bíod ré as m'p'eadt ra mbaile arir faoi an zcao i raib 'cuile dume a' r'p'púighe cérb ar an r'p'rampearaí a leas an tárb. Asur veirpuaic ré supb éaró a bí i mbéal zác uile dume nac raib ré i n'óan do feair ar bit é rím a' véanam ac do Jack na Dáme,

Naoríneán Manamh no Oipeacta na hOlla Móipe ar Luz an Zíorrám. Tá feair corp dá bunad .i. Máirtín Ó hOipeacta, a tús caomamant do na zarpairó a bí a' t'p'riod na o'tanp r'p' bliadna ó fom, ma comnuide anoir as bun an énuic céadna.

Ir coramuit dá péir reo asur zác uile feanear supb iad Seán Seoirge (.i. Jack na Dáme a bfuil tráct as Miceál Mac Suibne air i n-Amrán a' Púca), Naoríneán Manamh, asur feair eile ve Máilleac ar Dun Cpuaidé an t'p'úir feair ab feair ra dá comndae tuairim' r' céad bliadam ó fom.

Le carpaigheact ir mó a' féactaí rím ran am rím. Veir na Seoirgí go mbaó é Jack na Dáme an feair ab feair, ac veir muntir an Máillig supb curp ré an Seoirgeac faoi dá b'abta i n'oiaró a' céite, asur ep'riodim, go bfuil an ceart acu.

Dá mbeirí a' tráct ar neart fóp i zConnamara ré an focal veairpá—" dá mbeiréad com láirpí le Jack na Dáme nó Seoirgeac Uactair áirpí ní véanpá é."

Tuairim' r' dá r'p'riob bliadam ó fom, nó map rím, nuair a bí Seoirgeac Uactair áirpí m a' fead ir o'púig nac raib aon feair i n'éirimm i n'oon a' dul i zcómortar leir a' caiteam an uirp nó an leiréad dá zual-amm. Bi léim táp cionn aise r'p'riodim, go háirpíte na t'p' t'p'riolga. Cinn ré ar Mac Con fáilge Dulla as cleara lúta áta Cinn cé go raib ré m a' feair meadon aorpa an t-am rím asur é éirpúge ar cleact. Bi an buairó páighe as Mac Con fáilge m zác uile áit ar fuo na héireann go veir rím. Cuiread tréar i na díaró rím ar Mac Con fáilge boct map zeall ar a' z'p'ad dá típ asur caillead i b'p'riodim é.

Bi cleara lúta ar an Lionán tuairim' r' leiréad bliadam ó fom, asur bi cor-púighe mór ar fuo na háite map ir annam a' bíod a leiréde ann, an uair rím.

Bi an Seoirgeac ann asur ir air a' bí asaró zác uile dume go b'p'riodir a' z'niom. Rímnead iongantap mór faoi com maic ir o'p'p'ac feair do muntir Néill é leir an leiréad. Veirteair go mba b'p'eads véanta an feair Mac Uí Néill.

Cuaró raio a caiteam an uirp annrím asur págal faoi'n mbeiré é. Sé Mac Uí Néill a caic an céad uiréar. Rímne an ríuag doame fáimne tárt o'p'ru asur tuga-uar neart vealaz o'óib le háirpí uiréar map meapuar do péir uiréar Mice Uí Néill. O'p'p'uar an Seoirgeac o'p'ru zlanad ríar. Sí na doame supb a' magad a' bí ré. Szaoit ré uair an t-o'p'ru asur curp ré amac ra r'p'p'ir o'p' cionn an t'p'luag r'p' céite é go nveada ré níor mó ná dá fáo uiréar an fír eile. Dá n-abpúigheá i n'Óitce Seoirgeac go raib feair ar bit com maic leir an Seoirgeac ní ep'riodir tá. O'p'p'p'úig mé ve fean-feair cen fáo a' bí ré i n'oon an leiréad a' curp. "Deamán a' bfuil aon bapamuit agam faoi rím," adubairt ré, "ac curp ré é t'p'riod nó do níor fuirde ná feair ar bit eile a' donaceamap a' féadant leir."

Le n-ar linn fém ir ionda feair maic a' o'p'ar ruar m'p' an zcondae réo. Níl mé tráct ar fír a raib b'p'ean-neart ionntu ac ar fír lúctap acuirge a' bí i n'oon an éraob a' tabairt leobda ar zác ceart m-ar zabadar.

Nuair a' bí Tomár Ó héiróm ma fead, ní raib aon feair i n'éirimm, nó dá n-abpúigim

é ra doamán, a' bí i n'oon cinnce air i rára ar bit ab fuirde ná veic míle. Níor b'p'riodir a' tuirpíú. Bi Dálac Dámppoir táp cionn i rára ar bit ruar go veic ríce míle. Comnig ré topac as an Marathon ra n'z'p'p'is ra mbliadam 1904, asur ir ionda rára mór a' z'noctúig ré i Stácaí M'eirp'ead ó fom. Sá z'Clócán a caic r'p'eadar Ó Concuairp (p'p'urc Láirge) curp maic dá óise, asur ir ann a' fuair ré amac go raib an buairó iongantac ann. Tús ré corp do fír an doamán nuair zlan ré 25 t'p'riod asur o'p'olac ve léim leirp'm. Níor cinncead ar an léim rím aríam—go veic an lá ceana i b'p'p'urp.

Bi feair ve Clamm 'ac Con fáola ar Cárna a' fuair an éliú le carpaigheact le bliadanta. Bi buairó an doamán aise nac raib feair bán ar bit nac raib ré i n'oon a' curp faoi. Da m'p'ic feair maic ven cmead rím.

Ir maic an coramluet ar an típ go bfuil r'p'p'ir dá curp i zcleara lúta aríar. Veiró cluicé Tailtean dá o'tabairt un cinn ra lu'z'p'ar reo cugamh táp éir na zcéadta bliadam. Ní raib raio ann ó fuair cois-ep'riod u'z'p'arap rá típ reo. Da mian leir na zail zác uile fóp a' curp faoi corp a' t'p'arab'p'ead go mba náirp'm ar leir éire.

Ir é an feall ir mó go bfuil na cluicéi reo dá o'tabairt un cinn nuair nac bfuil móran feair maic le cluú na héireann a' fearam agamh. Nuair léirp'm cunnatp faoi'n na t'p'riúil a' bíor ar bun le fír a' ceapad do na cluicéi, tazann b'p'riod o'p'm a' cuimníú ar an am a' b'p'úighe an o'p'ead feair maic i o'teamnta a' céite as cleara lúta i mbaile veas iarp'cúil i zConnamara ir atá i n'éirimm r'p' céite anoir. Toz'p'á an o'p'ead leir an léim asur na meadocain ar cuna ar bit. Tá fáit'p'ir o'p'm nac as an éireannac ac as an b'p'ear eile a' veair an buairó.

Níl aon neart as fír óza na típe ar an r'p'p'éal a' veic map reo map ir leamh an saozal a' bí m' éirimm le ríce bliadam annar, mairpí le cleara lúta, asur ir veas an z'p'riod nó adubairt m'p'riod a' bí a' dul von feair maic. O'p'p'riodir dá mbeiréad i n'oon buairó na cúise a' págal i zcleara lúta nac mbead ve b'p'ar do faor'p'air agad táp éir cleactairó epuaró ar fead bliadna ac b'p'urzap' duairpeann, fean-clois z'p'ar-mámneada asur a leiréde narb ríil leat ionctur a' baile; map ní do z'p'ad r'p'riod fearamla ná z'niomarta z'p'irge cuirpí cleara lúta ar bun ac le maic'p'ar a' véanam ar p'ubliceamái le leann a' díol ann. Deap'p'á go maic, veairp'ad raio rím ómór asur molaró do na n-ionair'p'riodir asur veairp'ad raio go mba " iongantac na buacaili iad."

Tá cleara lúta na n'Saedal ann ó amrím na b'p'rianna éireann nó ríome rím, asur ir é an fáe ar ceapad iad ar o'tur le fír na héireann a' véanam r'p'p'anta acuirge láirp'ir asur r'p'uama, asur níl fuo ar bit ir veairp'á nárb iad a' o'p'p'arab an buairó as Clamne Saodal i neart i lútao asur dá n-abpúigim i n-inntleact. Ar an adubairt rím, ir ceart do ceactaí Dál éireann féadant cúise go z'comneodap ruar iad. Map z'comnig'p'ear meap'p'ar fír na héireann asur ní veiró raio i n'oon cluú a' rím'p'ir a' com'p'ead ná a' buanú.

PEADAR.

Seoio ón Iarctar Órda

Seo rgeal a rsiob pádraic ós ó Conaire.

Ir dóca go zcuirfe a lán daome ruim móir ran leabair reo, go h-áiríte na léig-teóirí atá ag éiríse cuirfeac de na rean-rgealta i n-áeóilge ir atá a' rúil le rgealta nua rreírreamla a oirreap do'n traozal atá m'iu ann. Leabair den trórc reo 'reacó "Seoio ón Iarctar Órda." Cumta ar nóir na n-áir-rgealta a rsiobad i m'bearta tá zráó ir fiadtaimlaéc ann, agur éairir riu tá an éráibteac ir ruidáilce na b'pior-áeóeal le págail ann.

Gléann an f'raoiz i meapz na rleibte áro uaigneac ar imeall na b'piorac agur na mara—ré lácir an rgeil. Dar liom go raib éoirde an uáóair lán le huaigneap ir fiadántar an gléanna ir é a' rsiob an leabair. Ir mmic a éuirreap ré rior ar áilleac na h-áite. Tá a píccúirí go rí-máit. Ba dóiz leac go b'fuit tú a' réacant ar na beanna maorá ionzantaáca, balac cumarfa an f'raoiz a' tigeacé cugac ar áóit rionn-fuar; airigeann tú diamair-eacé ir fiadántar an éraírreap, monabar mion-tonn na fairrre le clop i zcéim. Reizín—"Seoio ón Iarctar Órda," reacó go ríreac i. Carlin dácamail a b'fuit "fiadántar ir fiadtaimlaéc an gléanna le reiceál ir na rúile móra, tuba rior-raca." Ingean maorí boicé atá a' rreacacó leir an raozal i, ac máp boéc i maom raozalca i "ir móir é a ríóóreap i n'beaz-óileamant i n'oiáantaéc, ir i míneacóar." Sé a hameolar ar an raozal cam, feall-tac a neam-ciontaéc ir a boécantac rém a éóirreap ar zepiórte. Deirte fear a n'ráó léití ir zan ac i 'na páirte! Ní cuirreann rí a n'ráó ar reacó i b'pao. Cé'n rruim a beacó ag dume uapal mar an Staonac nó an Úrianaé i zcailin beaz boéc aóirreacó rí. Nil mé rárta nuair nac b'póran Reizín an Staonac. Ir rruaiz-méiteac a éap nuair atá ré dall zan cara ar an doimán aize ir Reizín pórtca le fear eile. Tá fiadtaimlaéc ir ríócar a' bant leir a beirreap zreim ort ir nac b'fuit ra m'Úrianaé éor ar bit. Ac marac Reizín ní beacó an Staonac na éairreacac éoirde ir cé go ótagann an t-áirí ríó-rócar le go mbeacó ré ríor ba dóiz leac zupb é a éreóeam a rólár ir a doirreap nuair atá a éróide b'irte de bárrí Reizín a beir dá óic, 7 nac n-abriann ré rém go raib a éairíú aize nuair a d'féacó ré lán a rúil a bant ar an té ab annra leir ar an raozal pul d'éaz ré. Dean feall-tac, rgléipeac, oll-airreac reacó Madeline Irúms. Ir móir an ríóirreacé tá ríor i 7 Reizín áeóealac. Nil áicméala ar bit óramn ríó'n mbár uacóarac a d'éiriz ói.

Ní m'irreann an t-ugóar móran i ótaob réaice agur Sabi. Ar n'óóiz, ní mó a dam ríac leir an rgeal ac pázann an bárr éruadálac a d'éiriz dóib faoi b'pón rínn.

Tá leaganaca camte ran rgeal atá do réir camte na n'oaome. Tá tuilleam 7 dá céac leacanaé ann agur foelóir maic rreirín. Táim cinnce go ócairneóca ré le zac dume a léigreap é.

Úna níc zíolla ruaid.

[Seo toza rgeil a rsiob pádraic ó Conaire agur ir ríú do 'cuile dume é a léigreac. Tá an-leagan camte ann i óteann-ta 'cuile ríórc eile.—f. An Staic.]

Rríonriar mac Conmará 7 a éomluéc.

Ófolcórí 7 Reacacóirí
Tae, Fionca 7 Deaca.
i n'áillim.

Ní éiz le doimne a ráó nac b'fuit éairacó
—óacéarac go leor annreó.—

Éráibteáin 7 a zcuio airzio

Tá rgealta go leor le cloirreacil ir na h-áiteaca a labairtar an áeóilge ríor ionntu i ótaob rean'oaome a raib ríannc móir m a zcuio airzio acu agur ná'í méim leo é a págail i na n'oiaró, ag mac ná mgean, le ríó 7 a bant ar, tar éir a mbáir. Tá na rgealta céatna le cloirreacil ir zac uile áit dá b'fuit an áeóilge dá labairt ann agur ir é an leagan céatna agur an m'irreacé céatna atá ortu ir zac céaró don áeóealacéc. Seo ar leana-mant cuio acu do éuala mé go mmic éoir na temeacó m m'óize .i.

Ói rean-bean ann raóó agur ba é bapamail zac uile dume go raib go leor airzio aici. Ói mgean amám aici agur tar éir tamail ríor rreapairte d'fear ós i mar rúil 'r go mbeacó airgeac na caillige aize tar éir a báir ac nuair a fuair rí bárr, acap zearr ma óiaró riu, níor rreacéac ríóim ma óiaró, ruo do éuir iongnacó ar zac uile dume. Ói go maic 'r ní raib go holec. Ó'fan an rgeal mar riu nó zup cuirreacó an corp. An oirde tar éir na ríócarde do buail rean-bacac irreacó ran teacó ag an lánam óiz agur d'iarí ré léirín na h-oirde ortu agur fuair ré riu agur fáilte. Tar éir ríurpéir agur iacó 'na ríurde éoir na temeacó, d'fíarraig an rean-fear cé'n fáé a raib raio com boéc 'r b'ioóar nó ar páz an éairleac dáca i na óiaró?

"Níor páz, ná reoirrins," ar an bean ós.

"Agur ar éuz rí comarfa nó teacéair-eacé ar bit ar uair a báir óaob i ótaob a cuio airzio," ar an rean-fear.

"Níor éuz," ar an mgean, "cé 'r muite zup páz rí le huacé zan an zruaiz a bí ar éul a cinn a éípacó nuair a zéobacó rí bárr ac i págail mar do bí rí reirreacé aici rém."

"Agur éuz tú áiró urí," ar an rean-fear.

"Éuzar, i n'oomnac," ar an mgean.

"Anoir," ar an rean-fear, "'ran oirde 'máireac nuair beap mipe imreacé téiróir ríor go ócín ríólliz agur ríóiziró an corp agur cuairreacó an zruaiz go b'ice ríó céaró a zéobacó ríó."

"Óeanramuró riu," ar ríórtan, "agur go raib míle maic agacó ar uéc do comairte."

San oirde lá 'r na máireac, nuair bí zac ní éim, éuacóar agur éóizeacóar an corp agur fuair raio éuir céacó punt fuairte ruar ma zruaiz agur tar éir an corp a éur ar air 'ran uair, éamie raio abairte go rímeacóac.

Ói rean-bean eile ann raóó agur ríil rí a cuio óir a ríuizeacó pul dá b'páacó rí bárr, mar d'áiriz rí go raib an bárr i n'garí oi. Ói leabair éóirreacé le hair na temeacó oi 'ran zcírreanac. Don lá amám nac raib ran teacó ac an rrean-bean agur mal-racó mná náir éuir rí móran ruime mnti, ruiz rí ar ríólléac a bí ar an temeacó agur éuir rí ruo eicín irreacó ann agur éuir rí ar an temíó é. Ói an malrac ag b'ieacó urí i n'ganríor oi agur raio éann tamail, nuair a éuir rí 'na corlacó, mar go ótagacó ríom-éórlacó go h-obann uríó go mmic, d'féacó an páirte irreacó ran ríólléac agur céaró a d'féicreacó rí ar a éóm ac cárnán zmirdeaca buirde óir. Céap rí ar an b'poinnte boipe go raib an éairleac ag iarriaró an t-óir a leágacó i zcírúé 'r go zcuirreacó rí óróé-bair eicín air agur bam rí 'n t-óir ar an ríólléac agur éuir rí meall ime i n'oiaró, ruo a éuzar le cuirreacó nac raib rí com rímplí 'r do ríil an éairleac i beir. Seal i na óiaró riu do d'uiriz an éairleac, d'féacó rí m'irín an ríólléac agur nuair do éomic rí 'n éúbar buirde do bí ar an im ríil rí zupb é an t-óir a bí leáizte agur d'ól rí é i na b'logam 'r na b'logam do réir mar bí ré a' ruaracó nó zup éríócnuiz rí é. Ói a h'ntimn rárta annrín mar zup céap rí nac

mbeacó ré do ríram ag aon dume beó ríó a cuio airzio a beir aize tar éir a báir, ac bí bean óz 'ran teacó an lá úó i b'pao ní ba éríonna ná i. Mar riu rém, do bíem na rárreacéca m'ime do bí uríó annrín fuair rí bárr ríóamail i meapz a cloimne acap zearr i na óiaró riu agur bam a clann ríócar ar an airgeacó.

Ói rean-fear ann uair eile agur bí ré ceapca go raib cuirreacó móir airzio i ócairze ma leabairó aize. Ói ré an-óórtca agur ir annam a d'éirreacó ré éor ar bit ar a leabairó. Don lá amám, nac raib aon dume ran teacó ac é rém agur cailin beaz ós, do ríóirí ré amac ar a leabairó agur éuaró ré amac go óc'i tom rgeacó do bí a párr érí éreazán cloé acap beaz ón teacó. Comniz an cailin a rúilí air agur dar léití zup éuir ré ruo eicín i b'pólac ran tom ac nuair a tuzacó cmeál cuairreacé ar an tom i na óiaró riu níor rreacéac dáca ann. Mar riu rém bí airreap ag dume zup éuir an rean-buacáil ruo eicín 'ran tom an lá úó agur acap zearr i n'oiaró a báir éuaró rízaca buacáillí óza go óc'i an tom agur ríóirreacóar dá éuaréú ac d'éiriz corleac ríannacó amac acu agur ríreacóar le na n-anamanna agur d'fan an rgeal mar riu ó fóm mar ná raib ré de m'irreacó ag aon dume a d'ól i n'zaoóar an toim uairó riu amac.

Ói rean-fear dall ann uair eile, do bí i na iarzairte i ócúr a ríózail, agur bí go leor airzio éummirreacé aize i zcairreacó a ríózail agur ba móir leir é págail i na óiaró ag dume ar bit eile. Ó'iarí ré ar a mác aon lá amám é éabairt amac ir an mbáó beaz ar an b'airreacé, i b'pao amac ar an doimán, mar go raib bapamail aize go n'óeanracó bolacó an tráile maic móir do, "mar," ar reirrean, "bí mé cleacóac air bolacó an tráile i zcairreacó mo ríózail agur éreiróim nac b'fuit ruo ar bit com ríómmteamail leir." "Maic go leor," ar an mac, "teannam leac." Éuaró an dall irreacó ma reomra agur ní raib ré i b'pao nó go ócámiz ré amac aríre agur ríar leir an mbeirte acu go óc'i 'n tráiz, an áit a raib an báó. Nuair a b'ioóar ra mbáó, i n-ionacó a d'ól amac ar an doimán, réaró a ríinne 'n mac ríannacó ag ionramí ar an tanuizeacó le cuimair na tráza mar bí airreap aize go raib óróé-beairt eicín i zceann an rrean-fíir agur éomniz ré a rúilí air i zcairreacó na hairreap. Raio éeann tamail d'fíarraig an rean-fear ven mac a ríabacóar i b'pao amac anoir. "Tuairim 'r míle go leir," ar an mac. "Ói a ríor riu agam," ar an t-áair, "mar pázaim bolacó b'ieaz láiróir an tráile agur ir móir an m'irreacó a éuzar ré dóm."

Acap zearr i na óiaró riu éuz an mac raio deapra zup éairramiz a áair ruo eicín ar a b'póllac agur zup leiz ré raio ran b'airreacé é agur ní raib ré i b'pao i na óiaró riu nó zup d'ubairt ré le n-a mác go raib ré rárta annrín agur zup airiz ré reabacó móir air rém tar éir an méro riu báóirreacó.

Sul dá n'oeacóacóar i ócír d'éiriz don mac a beir ag ionracó ríor 'r ruar le cuimair na tráza ar reacó tamail maic ag cup i zcéill don áair go raib ré acap ríaca amac. Nuair a éuaró raio i ócír éuz an mac an rean-fear abairte agur d'fíll ré rém go óc'i 'n tráiz agur d'fan annrín nó zup imreacó an taóille amac agur 'ran mbail m ar éair an t-áair an ríórcín amac fuair ré ríoca lán ruar d'óir agur ní raib ríor aiz an áair go óc'i lá a báir, ná 'n uair riu rém, i ótaob na beirte a h'imreacó air.

TÁÓZ S. SEÓIZE,
Cill Rónám, Áramn.

Díamuró ó Donnabáin,

Zac ríazar coracó, ríórc, míreacó, zc.

SRÁIO ZEATA LIAM,

i n'áillim.

Amhrán na bó báine

Trádnóimín doimn deiread i gcill úrúige
 agus mé ag ól,
 Bí comhlúadar in ar dtiméall agus ba
 pí-dear é an ceol,
 Bí trúir anuas ar luimneac ann, still mór
 acú dá líonad
 D'farrúis an t-rean-bean éirionna an é
 reo píopa amoi móir.

Bí rean-bean m' an gclúid a' tabairt
 díul don bó bán,
 Bí galán aici agus buarac agus buaic ar
 a ceann,
 Bí rramai ar a rúilí ríor go dtí n-a
 glúimí
 agus béarrá mionna Domnaig sup páca
 a bí agad ann.

Ar tuairpís na bó báine read atá mé gear
 go leor
 Caitpear a cup ar págail dom nó a cnámha
 ar a b'pó.

* * *

Míor míor leir an mbó bán Oileán Áramn'
 rúití féim,
 Inniy Tuire agus Máimín agus Sleánnta
 Máim Ean,
 Má tá rí i Seana Déarac nó i Leitir Míor
 ar féarac
 Sguabim a cup 'un a trléibé agus b'féitir
 úimn i págail.

Ag dul anuas on gCruaidé fuair mé tuairpís
 ar mo bó bán,
 So raib rí i mDun Cruaidé agus bean uaral
 ann dá bleágan,
 Nuair a fil mé 'uruidim fuar léi' go
 gcuirpim uirí buarac
 Tus rí corí paol gcuairt agus cuairt rí m'
 an aill.

A' dul riar paol móim na héile leis rí an
 géim ab airde
 Driver ar Cúl na Cearócán dá larsad go
 Cnoc Meada.

* * *

Cuairt Bartey 'un an donais le n-a
 rtraoiréacáimín bó,
 D'fás ré i ngarróda an linnpís i sup míll
 rí ann go leor,
 Ar éirge do ran oróce gan palac air ac
 a b'píte
 Cé b'púigead ré ag ite greens i ac ag tóim
 tige Seám Míor.
 peadár ó cadám,
 Ar lus a' Coire a r'píob ríor é.

féac!

Dí emnte 7 céirúis irceac go
 b'pice tú a b'púil de : :
 éadac le n-agarú an t'émhú
 le díol go han-tráor ag

Tomár Mac Suibne, i nSailim.

COLÁISTE ISHÁIDE NAOMHA.
 (Cumann fopa.) : : i nSAILIM.

Coláirte Ioir-méadónac é reo a b'púil
 teagars dá tabairt ann ar na craobracá
 fošluma a cuirpear uime i gcrúc a d'ul go
 hloirgail nó a d'ul i n-éadan gnóca tráct-
 ceannaiséacá. Airé ar leir dá tabairt
 do garrúir óga. Páiré báiré ar éulaib an
 tige. Le gac uile ušuar págail, r'píob ag
 an AIRCINNEAC.

Tá cultaí 7 cotaí móra nac
 b'púil páirú i na gciann ag

Antoine Ó Riain, SRÁID NA SIOPAÍ, : : i nSAILIM. : :

Deanamh an Domáin

(Ar leanamamc.)

Már ríor don teoir úrúigis, ir amlaib
 ba cnuarac de úrúigeanna fuara ba topac
 don domán. Ac do bí am ann nuair do bí
 uacáir na talman ní ba teóca ná tá ré
 anoir. A fad ir do bí na úrúigeanna ag
 cruinnúgadh le céile le meall mór com-
 dlúcuigce do déanamh díob féim, ir amlaib
 do bíoir i gcomnairde ag bualaó agus ag
 fhuot-bualaó go fórrac i n-ágarú a céile
 i puóct ir sup éirúgeadair an-te.

Ac do bí ádhar teapa ní ba mó ná rí
 ann .i. an meall mór ag dul ann tar éir
 do na úrúigeanna do t'angmáil le céile.
 Dubrar ceana nac é d'ógarú a mianac ir
 ríocair le teap na g'péme, ac com-dlúcú
 a mianac a bíor ar ríubal i dtólam. Tá ré
 cruicúigce ag luéc eolair sup leor an com-
 dlúcú rí le teap na g'péme do buanú
 ac nac mairpead an teap níor mó ná 3,000
 bliadham dá mbaó go n'ógarú meall
 mór suail agus é com mór leir an n'pém.

Nuair ágar teap de com-dlúcú mill
 ar bí, ir é fáct atá leir .i. má cáilleann
 meall don cuir dá fúinneam sup ab amlaib
 imtúigear an fúinneam rí pá n-a malairt
 de crúc. Cuir i gear go b'púil meall áirú
 i n-a luige ar bárr balla áirú. De éionn
 a áirúe ir tá ré, tá fúinneam ann ac tá
 an fúinneam rí i b'páac. Má tuiteann an
 meall anuas go cošrom talman, cáillpear
 tar éir a tuime an fúinneam do bí i b'páac
 ann de bárr a áirúe. Déanpar teap den
 fúinneam agus imtúigear an teap rí pan
 aer. Mar rí do cnuarac úrúigean. Ir
 féitir a méar go rabadair go léir ag
 tuicim go mall féit ríocair pá d'ém láir
 na cnuaracá agus go raib teap dá g'emead
 de bárr an com-dlúcuigce rí. De féir
 Helmholtz ir féitir don g'pém a cuir
 teapa do buanú má téirgeann rí innti ré
 orlaige déag gac lá.

Racáó an teap go héarúair éirú an
 meall mór úrúigean go dtí go mbead
 cošrom teapa ar a fú. agus annrím
 cáillpear a taob amuis cuir dá teap i
 puóct ir go mbead ré ag fuarac de féir
 a céile. Ir d'óca go mbead an teap com
 mór rí i dtópac ir go leágarúe cuir
 den mianac. Ac níor féitir do leágarú
 ac i b'pogur an uacáir. Méarúigear
 toiré ruda nuair leágarú é agus bí de
 méir an teannta míor i n-íocair ir nac
 b'péarac an mianac leágarú annrím. Ir
 iontuigce uair rí go b'pápac láir an míll
 go cruaid, damgean de bárr an teannta
 rí. Ní bead an teannta com mór rí ar
 uacáir agus leágarú an mianac annrím.

Nuair leágarú mianac mionarálac i
 ríor, r'páram an mianac cruaidé leir an
 mianac míotalac. Tuiteann na míotal
 ríor i n-íocair agus ríamam an mianac
 cruaidé (nó "cac íarann," r'p.) air. Ir
 mar rí do cnuarac úrúigean nuair
 ágar teap le céile iad. Sgarpar an dá
 cmeál mianac le n-a céile i puóct ir go
 mbeir meall míotalac pá láir agus plaors
 élocac dá éulaib.

Cé nac dtig tim dul ríor go láir an
 domán agus rompla dá mianac d'págarú,
 ir dtig le luéc eolair, mar g'eall ar
 méarócam an domán, go b'púil r'geallán
 mór míotalac i n-a láir. An mianac élocac
 atá i n-a plaors, ail ré ac tuairpim ir dá
 uair go leir níor r'púime ná a com-méir
 do uirge. Ac tá an domán ar fad tuillead
 ir cúig uair go leir níor r'púime ná r'púime
 uirge do bead com mór leir an domán. Ir
 m-mearca uair rí go b'púil mianac láir
 an domán níor r'púime dá do ná na carpaig-
 reaca ar a uacáir agus iré an míú ir
 rímplúde air rí sup míotal atá ann.
 Dá b'píg rí, meartar go b'púil dá cuir pan
 domán .i. meall mór míotalac pá láir ar
 a dtúgcar "an r'púime r'póm (barysp. ere)"
 agus plaors élocac d'páac ann "an
 r'púime élocac (lit.osp. ere)."

Cruicú eile go b'púil an "r'púime r'póm
 míotalac" reo ann ir ead an r'páctúire
 atá agam ó g'niomamlaéc r'páac. Tar-

beanáó sup leor a b'púil de dámma r'páac
 pan r'páic de r'páors an domán atá 45
 míle ar domneac leir an b'fúinneam
 r'páac ar fad ar uacáir na talman a r'páir
 úimn. Do bead an fúinneam rí i b'páac
 níor mó dá mbead g'niomamlaéc r'páac
 i láir an domán. Ní bíon don g'niomamlaéc
 r'páac m' na úrúigeanna íaraima agus ir
 iontuigce uair rí sup ab íaraim agus
 míocal ir mó atá m' an "g'púime r'púim"
 agus sup ab é reo atá m' an b'páors .i.
 carpaigreaca do bí ar leágarú lá den
 tr'pógal agus d'éirúis cruaidé damgean
 íar b'pápac doib go díreac mar g'nior
 an "cac íaraim" ar an r'póm.

Rinnead cuir de na carpaigreaca de
 mianac leágarú do fuarac gan teannta.
 Mionarálac bunaca a b'pítear orca rí
 agus b'páac an ceann ir mó ir ríor úimn.
 An d'ara cmeál—mar rompla eiméar—
 bí uirge an-te agus ceannta an-mór ag
 teartáil le iad do cumad le linn a b'pá-
 ca agus dá go leor r'pápac agus alcaalí
 ionntu.

Ir d'óca sup ab é an céar r'pú do tárla
 a fad ir bí an domán ag éirge ní ba dáingne
 .i. sup r'páir a dámma go mall i n-a r'pí
 covaaca .i. an "r'púime r'póm míotalac"
 pá láir agus an b'páors i n-a dá r'páic .i.
 na carpaigreaca bunaca i n-uacáir agus na
 carpaigreaca r'pápacá i n-íocair.

[Mianac cruaidé, earthly material;
 cac íaraim, iron slag; r'póm, furnace;
 g'niomamlaéc r'páac, radio-activity;
 dámma r'páac, radio-active matter; mion-
 arálac bunac, a basic mineral; mion-
 arálac r'pápacá, an acid mineral.]

seágarú p. mac énrí.

an g'reasáide lupreacáin.

Sm r'geal beag teactmar a cuir Tomár
 Ó Rağallac i gcló ar lr. 3038 (Acadam
 Stácamail na h-Éireann), agus tá r'geal
 beag eile ar lr. 1245 irceac leir. Tá
 ríoraí deapa ríledeaca pá g'eal r'geal,
 agus tá ré oiréamnac mar ádhar léig-
 ceoiréaca do dáome óga ac amán go
 b'púil r'póm r'pocal neam-coitceann ann.
 Tuairpim' r' dá céar bliadham ó r'póm nuair
 a bí na g'eal pá r'púirpe a cumad an
 "g'reasáide" i dtópac; Teac élocóir-
 eaca Uí g'pómam, g'allim, a r'púme an
 élocóiréac.

TUŠAID BÚR ŠCUID ÁRACAIS DO'N

CUMANN ŠAEDEALAC IS FEARR

AN CUMANN IDERNAAC INŠURÁLA

TEO.

I n-ÁŠAID TÓITELIN AGUS COITCINNIE.

Príom-Orúg—48 7 49 SRÁID AN DÁMA,

AC CLAC.

ná polasáite is iomláine le

PAŠÁIL.

Ó heireamóin.

Carrannai 7 g'luairceam 7 g'leap r'péarúe.

SRÁID EYRE NA ŠAILLIME.

TEAC DOIDEACÁ

UÍ MÓNŠÁIN

CÁRNA.

Áir teactmar le naig laetanta
 r'póir. Tá comgar r'péolúreaca.
 dáidúreaca 7 r'pámá ann. lars-
 áreac loca 7 r'púirge ann. Tá
 toga g'ealúge ag éulaib d'ime pá
 teac.

AN T-ACHTÚ TÍSH UÍ CLÉIRIÚ

Tá Ó Cléiriú 7 Com a' tábairt cuirto óuit a t'eac't so uti n-a riopa so b'feice tú an larsaine móir acá ríad a tábairt uacu in sác earraó, larsaine a b'ear le fáil uacu ar fead tuairim' r'ráite sóir. Ní féidir ac'ú a éir ar sác roinn den earraólaime ar fad i s'eirdeac't, ac' níl lá dá n'gab'ra t'airt nac' b'feice larsaine éisín i ní éisín dá tábairt 7 éasraimlac't earraó dá cur ar fáil. Ar an gcuma seo, fúil dá uti íf'ad beiró an earraólaime ar fad a' t'iseac't de réir a céile ar an gcóirían nua .i. SAOIRSE EARRAÓ 7 MÉADÚ A N-ÉASSAM-LAC'TA.

Thí nuda reamhanta a' baint leir na s'nocta seo.

Níl baint ná páirt as Tísh Uí Cléiriú le aon comluéct Sapanac, 7 ir airgead éireannac—cuile b'isín de—acá dá comneál ruar. Mar rín a bí ré so uti seo: mar rín a b'ear.

Seo síota ar oileasra a t'us na Ceannacóirí Tísh Uí Cléiriú don Cinníre nua, Seán F. Maguire (a bí so uti le sóiríu tísh Síl Uíom i Spait Mhuirdean), a' fáiltiú roime: "Cum ré ácar móir oráinn cloirdeál, an t'reac'tíam seo caitead, gur tosaó t'á ar luéct Cinníreac'ta Tísh Uí Cléiriú 7 a Com. mar Cinníre Tioncúir, 7 so b'fuil na s'nocta so niomlán fá do comairle 7 do comhíocair. Tairín ré linn f'ieirín so mberó an comhían nua seo i b'feiróm, ré rín, Deasán U'badairge asur Uíol 7 Ceannac ar airgead-ríor, mar t'á t'á t'air éir innrean uíinn, 7 so b'fuil oróú t'usca asad do do Ceannacóirí so s'cairfeair mar'garó an domáin a éuar'tú leir an earraó ir Nuaca 7 ir f'earr a folácar. Beiró asaró muntíre na h'éireann ar fad oráinn mar' f'eall ar com' raor 7 t'á or'ois'te asad uíinn a uíol, 7 uéanfamaro den earraólaime áláinn seo deiríreac't u'feara fáil ar an ruo ir Ceannac'geac't Racl'mail ann. Sul dá u'cáim'is t'á f'ém, bí eolur asáinn ar do f'eanaimlac't 7 do émeálcar don muntíre acá as obair f'úc, asur uéanra líon s'nocta an tíshe seo le u'úrac't 7 lonnar a f'einn f'inne do éon'gnam óuit leir an áro-éurpóir a éuir t'á or ar s'comair a ainríú."

Seo síota t'eac'tímar ar leirí a curíead i n-éimísh le b'ronntanar a t'us curó de Con'antóirí ósa Tísh Síl Uíom do Seán F. Maguire nuair a bí ré a' fáil an tíshe rín:

"Sác ruo ar éois t'á lám or a éionn u'éim'is leir t'air b'áir, 7 ré Teac' Uí Cléiriú an éraob' mullac'is a b'ear or'eu ar fad. Ní béir ra méiró rín ac' luac'rao'car ar a uéar'ma t'ú de máit 7 de émeálcar. Ir doibinn don líon s'nocta acá anoir f'án maí'iríre ir f'earr 7 ir émeálca dáir curíead eolur maím air. Da mó ba cor'mail le ácar t'á ná má'iríre, 7 t'ámaro a' cat'ú 'do óiaró mar' beaó clann i n'óiaró a n-ácar. Slac, le do éoil, an cor'm ainrío seo mar' feoó cumhne."

**Ó Cléiriú asur a Com.,
Teoranta,
sráio uí conaill,
baile áca clia.**

**Stoic'a an Mhalóidísh, i n'Saillín
brósa sae'dealaca.**

SAC RUO AR FEADAS.

MAC DACTÓ

Innrean nua ar an rean-r'geal a t'us
TOMÁS Ó MÁILLE.

Fá réir anoir asur le fáil ó

COMLUÉCT OIDEAC'AS NA HÉIREANN,

89 Spáio an Talbóirísh,
Baile áca Clia.

Sgillín acá air.

SÍOLTA AR FEADAS,

Asur sác a uéar'cuígeann ón b'feilméara

le fáil ó

MAC OSSAIR,

1 mbarr an Clia, i n'Saillín.

Tae, Fionta, Diocáilce, Cuile sóir ar f'eadar.

míceál breac'nac,

An Ceannac, i n'Saillín.

TÁ

AN SAOC ANIAR.

a r'isíob

TOMÁS Ó MÁILLE.

le fáil ó

COMLUÉCT OIDEAC'AS NA HÉIREANN.

Ceíre r'isilleaca (slan) a luac.

Óime ar bíc a uéar'cuígeann "An Stoc" uaró, nó ar máit leir f'uasraó a éuir ann, r'isíobac' ré as an mbairíreoir .i.

TOMÁS UÍOLÚN,

Coláirce na h-Iolrcoite,

1 n'Saillín.

Írío an b'poc'ta - - 3/- ra mbliadain.

" " " - - 1/6 ra leib'liadain.

Maroir le sác á'obair r'isíobca a t'erdear ra b'ráirfeair curíreair r'geala as

TOMÁS Ó MÁILLE,

Coláirce na h-Iolrcoite,

1 n'Saillín.

AN STOC

ÍÚL, 1924

Ára móir

Tá mear móir asam ar sae'dealac't tíre Conaill ar fad ac' ir é Oileán Áramn Móir an éuro ir f'earr líom ói.

Ar an taob' t'iar de'n com'rae acá ré, asur ní s'ad' uóim a ráó gur áit an-b'raésh ar fad é. Ní leir f'ém ra b'rairíre acá an t-oileán seo mar' t'á a lán oileán eile 'na com'ar'panac't. 'Seiréan an ceann ir mó asur ir raíob'he acu. Dar' n'óis' ní hionann rín asur a ráó gur b'fuil maoin raogailta so f'lúir'raeac' i n-oileán ar bíc acu. I na-ionac' rín, ir é a malairt de r'geal acá ann asur ir boéc't, curíad an raogail acá as muntíre Áramn as rúil leir an ainríre asur leir an b'rairíre le n-a r'isíge maíreac'tála a baint amac. larsairí 'reao a b'p'oir'p'oir mar' t'á na f'abalcar ann ro-beas nó ro-fuarac' le n-a s'co'ú. Ó ceann so ceann an Oileán ní b'fuirgead aon ac'ra amám de talam' réiró, com'p'rom ann. Níl le feiceál ann ac' éoirí-beap'ós beas r'garca abur asur t'ail nó b'féiríre r'áim'is'ge ir'ceac' roir dá éreis' nó roir dá á'rodán ar b'ruac' na r'airíre.

Níl ran uóimam móir ainríre as domne ac' bo'cán uairíneac' ruar, síobán lom tal'man, asur cúpla carm f'eamamne le u'ó'g'ad éim ceirp a uéanam' uóib' f'ém. Ir ruarac' ar fad é a s'euro de maoin an t'raogail seo asur ní beas an curíad'can r'earb' curíad' a b'ior ann so m'ic. Ní nac' hion'gnac, áit nac' mbionn talam' maic' ní bionn ac' u'ó'is' r'is' boéc't ar na uóime ann. Uá ain'ueom rín, bionn muntíre Áramn r'árta so leor leir a mbeaca acá acu asur ní san rác é mar' má t'á aon ball ar talam' an uóimam a b'fuil r'io'cán de le fáil ann 'ré an áit rín Ára móir. Ir é méiró an oileán ceirre míle ar fad asur dá míle uéas ar leitead. Tá ré or cionn na r'airíre mar' beaó r'liab' or m'ín-mac'airre. Siar ó tuaró t'á al'ir'raeaca á'roa, uac'baraca ann. Níl ceann uóib' nac' b'fuil or cionn r'irí nó ceirre éeao t'rois' ar air'be, cé ir moite de éoirí áit ann t'á sác taob' uóib' com' r'is'ge ir dá r'gaoil'ce cloe le r'ánaró na h'aille nac' mbuair'raeac' rí taob' na carraige so u'cuitead rí r'ior ra b'rairíre com'róim' com'í'is. Suar clia'cán áille acá a u'cu'g'car "Spinnac' nua" uir'ce, t'á carán beas m'ic'om'p'rom asur níor móir do uóime san aon mear'ball éim do beir' air éim an carán rín do f'abáil ruar. In-ain'ueom rín, ba m'ic' a éonac'ear na h'áramn'is as f'abáil ruar ann asur iad as ion'car ualairge t'rom ar a n'guair'li mar' bíor a lán éaróala le fáil de b'áir na lon'g a báitead leir na báir r'ó-t'umna in-ainríre an éogairó móir.

Ar an áill ir air'be acu t'á Teac' Soluir ann. Teac' uairíneac' donair ir eao é asur ir beas uóime ar máit leo a beir' na s'com'ruíre ir'ce'is' ann, so móir-móir i lár an f'eim'íre. Do curíreair f'ém aon o'róce ir'ceac' ann asur le r'ir'umne a ráó ba leor uóim í. O'róce f'ar'p' f'eim'íre uob' eao i asur bí a leir'ceir' u'án'rao' ann so s'com'neoc'ao' i s'eum'ne so lá mo báir é. Le linn an élar'foluir' do r'leair'g an t'oirneac' ar'ir asur ar'ir san r'f'ur ná r'p'ár so uti b'raeac'ao' an lae 'do lapp'ao sác r'f'áil tem'p'ir'ge a t'asao ruar sác áit le r'plannac' a b'air'raeac' an ra'ó'ar'ce uíol. Or cionn glóir an-buair'ca na r'airíre bí an saoc' as r'eadail asur as uair'ir'ic' tim'ceall an tíshe asur do cuitead' fan b'air'raeac' i n-aon élar'gar amám sác n'óimeao.

"So r'abála Dia r'inn," ar'ra'n f'ear a bí i mbun an tíshe, "nac' f'ar'p' ar fad an o'róce í. Ir maí'is' do foiteac' acá i s'e'ruac'ó'car amuir'g ar a leir'ceir' o'róce."

Ní túir'ge a bí na foela seo ar a b'eal ná r'raeac' ir'ceac' a com'p'nac' le r'geal so raib' lon'g móir dá b'raeac' ar carra'is míle amac' ó'n Teac' Soluir. U'ir'ce'geac'ao'ar leo san móill asur u'f'á'g'ao'ar mé 'na n'óiaró le air'be do tábairt' don ló'c'ramn móir tuar ra túir'. Ar fead na ho'róce curí'ar'be f'air'be rín bíor i m'áonair san móir'án eolair' asam ar a raib' le uéanac' ann éim an r'olur a comneál i s'earc'. Bí raic'óir an t'raogail or'm nac' n-éireoc'ao' líom a f'raeac'tal. U'f'ar'ao líom gur f'ill an beir' ar'ir. Ir beas náir' cuitear i mo énas mar'p' le neairt ácar ar iad a feiceál ir'ce'is' ar'ir.

Dála na lunn'ge, caill'ead a raib' ar bó'ro rúil ar éim'is le luéct r'abáilca a f'roic'. Ir ion'aró lá 'na uíaró rín a t'asao' cor'p' nó curó éir'ean de'n luéct i u'c'ir' ir'ceac' leir an lán mara.

Sóir' ó tuaró ó Tísh an t'Soluir mar' leanar t'ú u'ó'n' bó'car acá ann t'io'c'ra t'ú so uti na loe'a. Ar do lám' uéir, t'á loe' na m'p'raeac' asur ir é an ceann ir mó acu. Ní f'ac'ar ar'iam' aon t'ra'gar b'ric ba mó nó ba uéir' ná b'ric an loe'a seo. Uóime uar'at ar Sapanac a éuir ann iad ar u'c'ir'. T'asao' ré sác raí'raeac' so n-áramn éim raol ra'oir'ce' do caiteam' ann. Ní h-ion'gnac' líom é rín, mar' ball álumna bog-b'raeac' ir eao an t-oileán seo, so móir-móir i u'c'ir' nó i lár an t'ram'raíó. Má'f' maic' le n-aoinneac' buair'raeac' an t'raogail seo a u'bir'ic' ar a ceann rí mo comairle do curíre a tábairt' ar Áramn álumna na f'ríme. Ní óis' so r'gaoil'ce ré ar a cumhne so seo an raogail' rona r'ó'g'amail, r'ubac' ab' féir'ir' leir a

caiteam ann, agus i' fupura riu san amhar mar b'ior munnair an oileam go rial-failteac roimh zac cairtealuide i gcomnuide mar i' ual uob' a beir. I' acu-ran atá an b'iar agus an riar ar an n'gaeoilis, agus b'aoibinn leat a beir as ruidhe coir na temeac ran oirde i n-aon tuis ar bit agus binn-glór ar oteanran fém na rean-r'gealca agus beal-aicir do clor ó na rean-r'gealca ann. Tá a lán acu i n-áramn agus ní beas a b'fuit de r'gealca as bann le zac carraic, le zac cloc agus le zac siobán de'n oileán.

Seo ceann acu a d'innir rean-fear dom i otaob pluarie móire a n'glaothar, "Uaimh an áir" uirri. I' amhar, fad ó rom, go n'beacaid a raib de oaoime in áramn i b'rolac irteac ann cum éaloz ó na Sapanaca a támis go n-áramn ar a o'oir. Ní n-eol d'aoimne beo fá lácair an méio acu a bí ar a o'ceideac ann. Cébi ar bit é, ceir pé ar na raig'oiriub na oaoime d'fagáil amac. D'iothar ar ti pilleac d'abaile ón glaothac i lám leir an b'pluar, nuair do fin bean éigean a ceann riar amac cum raobac a beir aici orru. Ac ead cárla annim ac sup mócuiz raig'oiriub acu i, agus d'pilleacdar arir go n'beacaidar an pluar amac. I' annim a bí márbad go n'pócaire agus b'ar fuitteac san r'ruas. Do tugaodar fá na oaoime ar o'uir le a n'gunnai, agus nuair nár leor leo é riu do éroacdar iad ó clor ar bair na pluarie atá le feicéal ann go fóill. "Carraic na Mallac" tugtar f'or ar an gcarraic, agus i' féoir riu r'labrad d'feicéal 'na timceall go o'ci an lá moiu. I' léir dúinn . . . . . agus a leir de loiz a fagáil uirri mar riu. Do b'iteac cuio eile de na oaoime i o'rio nár fagad uob ac beir fear mairce r'geil. Séamur Crón Ó Gallcoidar agus doo Ruad bí orru. D'feoir na raib riuam i n'áramn fém beir fear com calma r'ean leob. D'feir leo 'na diao riu oiozalcar a fagáil ar na Sapanaca riu go léir. I' amhar mar támis an r'ruas céarona lá éile go n-Oilean Uaige 'na raib na n-óglais ar a o'ceideac ann. Do carla amac sup éiriz leo na bobtai do buaileac ar na raig'oiriub agus tugaodar an com'rom céarona uob mar níor fagad aon uobac Gallca den r'ruas reo a mairce na oaoime i-n "Uaimh an áir".

Da m'ic a cuatar na rean-oaoime i n-áramn as cup tarngaircaeta Colmcille i o'coll a céile agus as com'rad fan gozao agus fan anró a o'iofad in zac ball d'áramn. Bí tarngaircaet amam in a mbéal acu agus i' é mo cuairim sup mar a céile i agus an r-ár nó Corcar a rime na Sapanais i n "Uaimh an áir" fadó r'ar rémad aoir o'caz. D' é riu an tarngaircaet d'ubair Colmcille r'oi agus é as amair ar áramn móir ná linte reo :-

Mo éri éruaige naoi n-uair,
Topais, Uaiz agus áramn,
Plámceio ruagte, o'earza rúca
i n-áit na bplámceio bán.

RÁDRAICÍN Ó CUILINN,
Poncánac.

O'OIÓI AN OIDEACAS MEADONAIŠ
i gColáirce na hIolrsoile,
SAILLÍM.

Deró na réimeanna léigim reo a' topais an céao lá d'lú. I' i gceanntar gaeo-ealac atá an Coláirce, 7 beir rean-gaeo-ileoiri 7 rean'aróte na háite ra lácair le gaeoilis a labairt leir na mic léigim. Deró veir as an luéc fogluma gaeoilis a labairt ó mairim go horóce.

O'io ar bit atá a' teac go o'ci na cúrrai reo cuiread pé r'ior ar f'uirim larracair go o'ci

TOMÁS Ó MÁILLE, Aró-Ollamh,
Coláirce na hIolrsoile,
SAILLÍM.

A Šeáin a mic mo Comairan

A Šeám, a mic mo comairan, má tá tú 'oul a' p'orad.
Ruó nár d'ubairt mé f'or leat, céiz go Tir-an-áir
Tá airgead 'r ór ann, 'r mná o'eara go leór ann,
D'ionduail caim coir ann nac n'oeanrad t'rio ná b'ruigim.

Má f'agann tú mar i' coir i tabair irteac i o'ci an o'oi i,
Cuir 'na ruidhe ar r'oi i i' o' leat-lám r'oi na cuim,
Ar a šabáil a' m'nao an eolair o'i, carc le clair na t'orann
D'ublóca r'ub an o'ortar nuair a b'airfe r'ub den b'raon.

An fear a b'ior ró-náireac ar a teac i lácireac,
Ní céigean leir an báire, 'r ní éireóca leir an éraob,
Nuair nac b'fuit tú r'arca san cúram bean i' r'airí,
Éiriz roimh an gCáiriz i 'r ná bí i b'rad san i.

I' o'ear é do teac com'aróe, tá'n r'onar ann i gcomnuide,
Tá r'ieft ann agus lón, 'r tú i n'oon a teac i o'ci,
Ní tiomáint a' cup b'rom orc, mairim ná r'áchnóna,
Tá 'cuile r'ort ar r'ognam a'o 'r talam ceannuigte r'ar.

Déir do beiridiz r'eolta i b'airceannai' do šabalcair
f'earca tú beir as ól r'eal, ó d'feiriz an r-ardar r'ar
Déir r'uirge, b'rué 'sup r'ortac ar do banair f'or 'šann;
T'reatanna i o'igte órca 'r o'ioce céoil oon t'ir.

Tá tú anoir i n-áramn. San bean a beir ar do com'ruge,
Ní b'ruigir an r'oi níor ruaimnide ac com'or b'ear tú san i,
Oá o'uztá r'ion 'r punch o'i, boio marc, ól i' r'innce
T'ruallra r'í ar a munnair mara b'faga r'í ceao a cinn.

Oá mba leat na céarona punta 'r a leigean amac ar m'ereft;
Sim i' zac uile com'póit a beao ar fuo do t'ize,
Mara r'gláburde tú go cinnce, ní raca pé san m'ereact.
Mionnóca r'í ar an m'ioibla sup ruarac i do r'ize.

Tá cuirneac agus eóina, le ceanzal m' ar an b'p'ogmar
Teartuigean an-r'oz uam, le beir a' r'aróru an lín
Ac r'annuiz an bean ar r'ognam a b'ear r'ubáilceac i gcomnuide
Ar a mbéir r'imeao 'caon r'áchnóna 'r ór a'o le n-a linn.

Má p'orann tú an báireac, béir aicméala go b'rac orc,
D'oir do máil g'earra, 'r do éneao a, o'eanam b'raom,
Ac com'iz t'ura an o'ráir orc, ná tabair an ceann i' fearr o'i,
Nó f'agfa r'í r'oi g'earr a'o mara m'bi tú ar a mian.

D'ait liom bean go cinnce a mbeao aice an oá m'inn,
Annim an o'ara p'innce beir go marc i g'ionn an r'aróil;
Ní mionann 'r ág'oro n'imeac nac o'ciubra o'uit aon r-ruaimnear
Ní féoir r-ard'oz m'ereact, má g'reamuigean tú do r'aróil.

Beao a oac go niompuigte ar mairim caréir r-ionruigte
D'ibreócaó r'í do munnair 'r ériochnócaó r'í do érioce
Má tá tú a' t'orruigcaet m'innim tá veire mo com'rad o'eanca
Sim com'airle 'dume munn'earca, ba marc liom tú beir i g'ruiz.

Ní m'earaim sup cuiread i g'cló f'or é. Rinnear d'ruigte ar cupla ceatraman agus o'fagat cupla ceatrama eile amac ar r'ao.
TOMÁS MAC CONFDOLA.

ORIOBÁS.

Duacail óz a bí ar amiriz as fear de na b'rianaiz agus b'ioó air a beir as o'air go cuparó ó éirge g'ime go luize g'ime. Da m'ic, i r'ic an lae, a d'f'eaóac pé ruar ar an r'p'air; ac ba máil leir a b'ioó an g'ruan as ceannaó r'iar. Fá veiread b'ruar an r'ozio air agus d'ubairt :-

"Šorais o'io, a g'ruan nac r'aoa tú 'oul r'iar
Nó an raib t'ura r'iam ar amiriz?
Oá g'arceat-ra bliam as Donnca Ó b'ruam
Beirca 'oul r'iar i do rean-r'ic.

ALCÚ BÍÓ.

Mile molaó leat a t'izearna Dia agus a mairgean m'uire! An té tuz an beata riu o'ar g'colam go o'uga Sé glóir r'ior-ruidhe na b'plaircar o'ar n-anam. Amén, a m'ic Dé agus a mairgean m'uire.

Doibim do luéc an o'olair mar i' uob i' áic'io Dia, an cnoc i' airde pé i' r'uarie Cé sup do i' r'oir an g'ruan.

Ná feic zac ní a éiocear o'uit beas an o'ioóáil do g'ni torc. Éir le com'rad oaoime g'lic tuis, agus leiz móran carc.

An té nac t'ruas leir do cáir ná o'ean do g'earrám leir. Ná noctuz do do r'iu i' ná b'ioó ionntaob asao ar.

SEAS-FOCLA.

I' fearr r'olácaróe marc ná o'ioce o'igre t'ire. D'ionn an r'uirg'iz a' 'oul éiriz an adam go m'aircear é. Tá m'ileann Dé máil ac m'ileann pé go mín. I' t'ruas an ceart nuair a b'ior pé san neart.

ÉOLAS.

F'ior a beir agam go b'fuit 'f'ior agam zac a b'fuit 'f'ior agam; agus nac b'fuit 'f'ior agam an fuo nac b'fuit 'f'ior agam: riu r'ior-eólar.
—Confucius.

Oá o'ruan g'arra ran o'ioce,
Oá o'ruan b'oirge as an óize,
Oá o'ruan r'ame as luéc r'aróbur,
agus oá o'ruan camnca as luéc r'ioce.

I' mairiz éirgear a o'ime g'rac ar o'ime oá érac nó t'ri.

MÁIRE NÍ TUAČAIL.

ÉADAC ŠAEDEALAC ar feabar le f'agáil ó
PROINSIAS MAC DONNCAOA 7 A COM,
: : 1 n'SAILLÍM. : :
A cup r'olúcar i g'com'aróe le o'ean'ar na h'éireann a cup 'un cinn.

CEAÉT SIMPLIÖE I N-ÉARZNA

Ḡailiú aḡur silteac

- "A." 1. Níl uac ar bit ar uirge—damne.
2. Níl blas ar bit ar uirge—riúcpa.
3. Níl balacó ar bit ar uirge—blác.
4. Is laét uirge—puo ar bit a ḡaircpa.
5. Níl cuma ar leit ar uirge é péim.
- "B." Tis le uirge beit i ucpí puóct: uirge, ḡal, leac-oirpce.
- "C." Ḡailiú:—
(a) Cuir puo riuó aḡur puo tirim i ḡcomórcap.
(b) Cuir uirge aḡ riuóacó aḡur tabair pá ucpa:—
1. ḡo n-éirpceann an ḡal ruar.
2. ḡo ruḡann an t-aei ruar i.
3. ḡo bpuil ri uó-ḡeicpionac ran aeí.
4. ḡo ucpis le ḡail beit ra lácpai ḡan i ḡeiceál.
5. Réir mar céḡcpaer an ḡal ruar ran aeí, ḡo n-éirpceann ri uó-ḡeicpionac.
6. Ucpaana an ceap ḡal uen uirge.
- "D." Ḡailiú: laét a ionntú ḡo ḡail.

Amrán an Cionaisḡe

1. Sean-báó

Ar euata rió an épeac a rinneacó i ḡcill
Uirpce
ḡraicpóna Dia hdomc nuair a u'arpuis
an ḡaac mói
An báó aḡur an eapḡac ab ḡeapri a bi
ucpaana
Aḡ imcpaéc paoi úpaoidcaéc aḡur ḡan
uime ar a tóir.

Támic Paddy abailc aḡur ucpaie pé ḡo
hionḡantaéc
ḡlaoió pé ḡo hipeal amac ar Uirpce
móir
ḡeap pé ar an ḡeapraic aḡur ḡlaoió pé
ar an ḡcionaic
Aḡur u'ḡeapcpai ri tíor aḡ 'Cappraic-
an-uá-uó.

"Anoir," ar' an an Cionac. "acá mé uá
plocpcaó ḡo uirpcaé
Aḡur an liaécra rim oirpce a caic mé le
pópirc.
Ó Cappraic na luncp ḡo Uroiccpaó Cill
Uirpce
Aḡur ar m'ar arir ḡo baile an ḡuirp
móir."

Uí áic aḡam uon eapbos aḡur uo mói
uairp na típe,
Brandy aḡur pion aḡur puirpce le n'ol.
Ac cúrim mo ucpaanaéc riap ḡo Cill
Uirpce
Ní ḡeicpce mí coirpce ḡeap épccta mo
ḡeol.

peacóar ó caóam,
ar lúḡ a coipe, a rcpioó
rior é.

eaóac ar ḡeabas.

má's mian leac earrapce
ḡoanta ḡaḡail ar a luac
cpairis ḡo teac : : : :

máirtín uí bhraonám,

sráio na siopaí,

1 nḡailim.

- "A." Silteac (.i. uroḡacó nó ucpúct).
1. Slinn ruar aḡ ríobán an
túlám.
2. Anáil ar rlinn ruar.
3. Aipúcpaer an t'rlinn ruar.
4. Ionntuicpcaann an t'rlinn ruar
an ḡal ar ar ḡo huirpce.
- "B." ḡlaoiócpaer "Silteac" (nó, uroḡ-
acó) ar an acpí a ucpaana nuair
hionntuicpcaer an ḡal ḡo laéc.
- "C." (a) eaóac riuó cupca amac rán
aeí.
(b) Anáil ró-ḡeicpionac lá peaca.
(c) Néalcra, rcpamail ar na cnuic.

AICḡIORRA.

- 1. Níl balacó, uac, blas, na cuma
ar uirge.
- 2. Tá ḡal uirge ran aeí.
- 3. Ionntuicpcaann ceap uirge ḡo
ḡail.
- 4. Ionntuicpcaann ruacéc ḡal ḡo
laéc.
- 5. ḡlaoiócpaer, "ḡailiú" ar "3."
6. ḡlaoiócpaer "Silteac" (nó
uroḡacó) ar "4."

ḡluar.—laéc, liquid; ḡailiú
aḡur riltcaé, evaporation and
condensation; puo a ḡaircpaer,
anything that flows; uó-ḡeic-
pionac, invisible; túlám, kettle;
aicḡiorra, summary.

Teac óra míc cácpa

An teac a raib uícpaen an uo ḡianna fáil
i n-amrín an ḡabair, ní ḡeoiir a páru pá
pócamaíl.

Leitir ceannaimn,

Ó cuimín ḡ ó ḡreanaicḡ,

is sráio na siopaí,

1 nḡailim.

An Teac is reapi le haḡairó ḡac rópc

An teac is reapi le haḡairó ḡac rópc

cpoḡcpám ḡ ucpaancúir iapraimn.

Uacanna, ríolca, páipeár balla, ḡc.

an "lucánia,"

má' maic leac rocpaer maic a rinneacó
n'cpimn rcpioó cúis
uoinnail ua buacalla
mhuic nuacac.

Má' mian leac rocpaer
maic a ceannaéc, nó má'
mian leac uoirp a cup
ar an ḡceann acá aḡacó
cpairis ḡo uoi

S. mac an Uáirp,

an ceannóḡ,

1 nḡailim.

Tuap-mic-éaóaicḡ

ḡḡealairp eólasac.

'Sé 'n puo is mó a bi a' cup ar uóimn
amrín naé raib aon ḡléap marcpuicpcaéc
aḡam uóimn péim le cuairp a tabairp ar
an tír mói ḡiácpám aoiuim náuópaicḡ a
bi uainn ríap. Uoirp pé uo-épuairp aḡur
cpócpcaó pé ionapca ama ocpam é a ucpaana
uó riuóal ar ḡcop, aḡur ḡocpuicpcaer
panacé i ucpaer-mic-éaóaicḡ ar peacó cupla
lá a' riuóal ar na rleibce aḡur a' tabairp
cuairp ar na ucpaone m' na baile. Uuail-
cpaer linn ríap com paó le baile na
ḡcupaeróḡ aḡur tuḡamar cuairp ar m'icil
ḡeám móir. Rícpcaócpaer 'peacó m'icil a
bpuil cpócpcaó na h-aiéne ar mar ḡeall ar
ḡeapap a cupo rícpcaócpaeracéca, aḡur maioir
le rḡealca ciallmápa, uacpápaé, áirpbeileac,
ḡreannmápa, níl a leicéirpce uó rḡealairpce
le pácpal ran ḡcomapraacéc, cé ḡo bpuil
cupo maic acu ann, ac pé m'icil an cpoirpcaé
acá ocpa ar paó. 'Sé acá i n'oon an uoirp
cpamnte, paócpaer aḡur cpaircpcaann a cup
ar na rḡealca peo, aḡur cuma airpcaé
ar leit a cup ar péim léir mar ḡeileap
pé uon rḡeal acá pé a cpacó. Uí cupo
maic uó rḡaḡar m'icil ran tír peo blianta
maic ó fom, ac mo léan ḡeap, nílro ann
anoir. Táro ḡo uoinnam i ḡeap, aḡur ḡac
rḡaḡar eólaic uá ḡeapap leobca paoi'n
b'pó, ac ba maic cpcaerpa na paócpuicpce
iaó, aḡur ba maic a paócpuicpcaer an
paócpaer an paó is b'pócpaer ar ucpim talman,
aḡur is ionḡantaéc an méro a u'ḡuilmcpcaer
ar pon paócpcaéc na h-éirpcaann aḡur ar
pon maiccpaer na ucpaone, beapḡac i nḡanpior
uon cpcaerpa ríóla cpacó amuis, ac amám
an cpcaer peo a bi a' rcpúcpaer na tíre ma
meapḡ aḡur a' comcpaer airpcaer ocpa
aḡur a' ucpaana a m'ile uiccpaer iaó a
comcpaer paoi coirp. Ba maic na raicpúcpaer
iaó p'cpaer a n-aḡairp náimcpce na ceapcpaer
aḡur an épcaer. Ar uoirp uó ḡo raib a
n-anam, b'ait iaó, aḡur ba uócpcaerail,
ciallmápa, ḡreannmápa an comcpaer iaó.

Nioirp é an ceacó uairp uo cupo aḡam
cuairp a tabairp ar m'icil. Is m'icil a cup
pé comcpaer uóimn, aḡur an té a cpócpcaer
a comcpaer ba i comcpaer a leapa í. Nuair
a cpacócpaer ipcpcaé, uo cup pé raitpce
pómam, aḡur uobairp linn riuóe ríor
i n-aié an cpcaer. Uí pé péim ma riuóe
ar rcpó aḡur é aḡ oirpú an cpcaer; a láma
aḡur a cpcaer aḡ imcpaéc com cpcaer le
ḡeap na méapcaer, aḡur ní raib a ceapcpaer
ná a beal ma ḡcomcpaer ac an oirpcaer.
Uí pean ḡeap liaé rcpaerócpaer ma riuóe ar
cpúro a baic aḡur é aḡ cup plúcpacó ucpaer
ran aeí ar pean-uóimn uó ríopa aḡur ḡan
pocal le páó aicp. Seócpcaer an ríomcpcaer
a bi ar an pean-ḡeap peo, aḡur Seócpcaer
a bi 'pa b'pícpcaerócpaer p'cpaer. Nuair naé
mb'pó an rícpcaerócpaer a' camnt b'pó pé a'
pancpaeracéc leir péim, aḡur le ḡeapḡ a
cup ar an cpcaer-ḡeap uoéc, uobairp an
rícpcaerócpaer cupla líne uó amrín a' camcpaer
na Seócpcaer aḡur ucpaana mópán ná
marcpuicpcaer an pean-ḡeap é.

'U'cpaer an pean-ḡeap uó léim aḡur
cupacé p'cpaer ar. "Ar! uo cpaircpcaann
peannca, bpuicpce aḡ an ucpaer, maic ḡur
Seócpcaer tú bpuicpcaer aḡur rḡóllcpamnt tú
leir an uirpce bpuicpce acá pa b'pota. Ní
raib caopa ná ḡabap apiam aḡ m'umcpaer
níó aḡur ní paócpaer i n'oon rḡaca cpcaer a
p'cpaer, nioirp é rim a ḡeapacéc aḡ na Seócpcaer
é, b'í uac b'án ar na cpcaer apiam acu le
cpcaer aḡur nioirp cpcaer ḡoicpce iaó; Is
ponca an maicpcaer uoirp é" ar ran pean-ḡeap
a' uoi amac an uopap aḡur é le báimcpce.
'Uí ríor aḡam ḡo maic," arpa m'icil,
'ḡo ḡcupimn aḡ cpcaer le p'cpaer é com
luac 'p ucpaerim cupo uen amrín rim. Ní
cpcaer pé ipcpcaer apirc ḡo ceann cpí lá
nó ḡo n'cpcaer pé ucpaeracéc ar an b'p'cpaer
a cupcpaer ar. Ní paéa mé uon ḡeap apiam
com cpcaer-mcpcaer leir." Le linn an ama
peo táimcpce Uirpce a ucpaer, aḡur a h'cpcaer
ipcpcaer aḡur uá cpcaer mópa baime acu.
Uoirp cpáer éir na ba a ucpaer a bi amuis

ra b'páire. Bean mór éanámac dácamail
 reabó Driúio, agus maidir le na h-ínim
 níl a leitéir le páigil 'ra b'pobal le n-a
 b'péadact agus le na veireadact, go veimh
 do déanad amharc a dá rúil agus a mean-
 sad sáirí maítear do dume. O'fhuig
 Micil de léim den ríol, o'pás an reól
 annim i n-éadan a' tige agus bog leir ríor
 agus an temró, rus ar blocán s'páige,
 éat ar an temró é, agus éat ré b'páon de
 ola an t-rotair air, agus bí ré na lapaí
 ar áit na mbonn. Cuir Driúio an damne
 i dtairge, agus o'fhuig an b'páon le
 h-ágaró tae. Cuir an m'gean an tálán ar
 an temró. agus ní i b'páon a bí rí leir an tae
 nó go raib ré ar an mb'páon aici. O'p'páil
 Micil an o'p'páil agus éóis amad buidéal
 mór coirteamail agus leas ar an mb'páon
 é, agus go veimh féin níorb é balad na
 é, agus a bí ar an mbuidéal céadna. Suró-
 eamair ar fáil éat ar an mb'páon, o'iteamair
 agus o'ólamair ar fáil. "Tasairó anuar
 as an teme anoir," arpa Micil, "agus
 bíorb 'ur s'páic éóim'páid agus, tá an o'rdé
 fáda agus an lá amárac le coúlad agus
 ní hé ríom d'ompá caite mé éirge le h-éirge
 na s'páime. Suró Micil agus mé féin ar
 agus na temeas agus lóadail ríom ar
 b'páon; fúid Driúio ar ríolín íreal agus
 cuir rí a d'páim le leic an baic agus t'páig
 rí as c'itead r'oca; fúid an m'gean agus
 mo éara ar ríol fáda agus t'páigeadar
 as déanam s'páim agus a' p'páon le céite.

DAOME SAOZALTA AGUS DAOME MAITE.

T'páig Micil as cur ceirteanna o'páim
 cé mar bí an r'páil i m'baile-áca-cliaic
 nó raib ré contadairteac an t'páon a
 fúid ann mar bí ná óce éat timceall
 na tíre reo. O'p'páigeadamair na ceir-
 teanna reo com maite 'r o'p'páimair r'páon
 r'páil r'páil a bí i m'baile-áca-cliaic. "Ó!
 tá cur de t'páigeadact Cúim Cille a
 teac r'páic r'páil, agus mar r'páil o' cur
 eite den t'páigeadact go b'páon o' cur an
 na s'páon b'páil," arpa Micil.

Annim t'páig ré cur r'páil d'páim ar
 r'páon 'r ar daome maite. Daome a
 fúid b'páil agus a bí le peiceál éat éir iad
 a cur go d'páim i s'páil, daome iad reo
 a t'páil ar agus nac b'páil b'páil ná d'páil.
 T'páig ré a' cur r'páil d'páim annim ar an
 s'páil a t'páil daome ar.

"Tá ar'páilteac as na daome maite,"
 arpa Micil, nac r'páil le don neac beo a
 t'páil, ac bí áicne asam-ra agus as an
 s'páil 'r mó de rean-daome na tíre reo
 ar dume amám a bí a d'páil ar'páilteac
 na n-daome maite a t'páil, agus ba i
 an dume ríom Cúilleacim r'páil an t'páil.
 Tá rí éasca anoir, agus go n'páil o' cur
 s'páil uirí, r'páil iomá s'páil móir do ríom rí
 do m'páil na tíre reo. Ní t'páil dume
 ar bí ar ac amám daome dácamala,
 úra, óga, agus r'páil a t'páil r'páil
 óga ar éat éir beirte agus a s'páil mácar
 f'páil agus cuirtear rean-daome nac
 b'páil móran maiteara iontu do na daome
 maite ma n-áit i s'páilteac na n-daome
 óga a t'páil ar. agus o' cur o' cur r'páil
 t'páilteac r'páil agus s'páil na n-daome óga
 reo na r'páil a bíorb i n-áit a s'páil clamne
 r'páil beas gleo ná caomead, s'páil do
 ná r'páil do b'páil do veit acu ór a s'páil ná
 móran tobac t'páil le caiteam, ac r'páil
 ar'páil an mac é an r'páil agus r'páil ion-
 s'páil é m'páilteac o' cur," arpa Micil.

T'páil ré cur r'páil d'páim annim ar an
 t'páil ar'páilteac a bí le peiceál r'páil
 o' cur 'r ló cupla bliam ó fom i s'páil
 t'páil-mic-éadac go o' cur ar ágaró
 teac an t'páil. "Ní b'páil ná ágaró
 r'páil r'páil reo," arpa Micil. "Bí ré
 r'páil a b'páil na héreann go raib a
 leitéir le peiceál ann; go b'páil r'páil
 na r'páil i agus cur móir de m'páil
 na tíre. Cáit rí r'páil ar reabó t'páil
 máim, agus níorb l'páil rí le dume ná
 do b'páil, agus "veirp'páil," ar r'páil,
 "nár maite l'páil go m'páil mé an
 céad dume a m'páilteac rí bleio camne
 ar. Bí an co'páil móir ann r'páil an céadna,

agus an d'páil móir a m'páil a céite agus
 éat m'páil na tíre reo go m'páil r'páil
 t'páilteac an t'páil beanin ar'páil reo
 a veit le peiceál; go raib veirteac an
 t'páil a' teac nó m'páil móir eicín le
 teac ar an taob reo den tír, ac buidéal
 móir le o' cur, níorb t'páil ceactar acu reo,"
 arpa Micil. "Ní bíorb an s'páil céadna
 uirí s'páil lá. Amanta, bíorb rí s'páil i
 s'páilteac, s'páilteac, agus a cur s'páilteac
 o' cur, r'páilteac, r'páilteac r'páil aici
 agus i leigte anuar taob t'páil o' cur.
 Amanta eite bíorb curar do b'páilteac uirí
 agus a cur s'páilteac ceirteac ór cionn
 a b'páil; lae'páilteac eite r'páilteac i cor-
 p'páilteac i rean-s'páilteac éadac agus a cur
 s'páilteac t'páil n-a céite anuar ar a s'páil
 agus cuma ar'páilteac s'páil uirí. Jan
 am'páil," ar r'páil, "bí m'páil ná
 tíre r'páilteac agus in-an-éat mar s'páil
 ar an t'páil beanin céadna, ac t'páil
 an r'páil o' cur an taob reo na d'páilteac i
 taobac. Curar an r'páilteac é féin r'páilteac
 ra s'páil, leig a leabair beannuigte agus
 éat an t-uirge ceirteac éat timceall
 na coille, ac éim ar an r'páilteac i o' cur
 ná a peiceál, ac o' cur an t'páil bean
 mar t'páil rí Jan dume ná do b'páilteac dá
 peiceál a' teac ná as im'páilteac agus anacám
 na tíre s'páil t'páil léite," arpa Micil.

(Tuilleam le teac.)
 "Ló meas."

"Fáinne an Lae."

Ráiréar o' cur amail Connrad na s'páilteac.
 Má' s'páilteac t'páil, ceannuig agus leig s'páil
 reactim é.

SIONTÚS: (le n-íoc r'páil ré)

Bliam	10/10.
leat-bliam	5/5.
Ráite	2/9.

Leatnac do macaib léigim ann s'páil
 reactim. Téar'páil r'páilteac do
 t'páilteac, Coláilte, Scoileanna.

AN DAINISTEOR,
 25, Ceapnós Páimell,
 ác cliaic.

**CLÉCAR ÓIRO NAOMH URSULA, I
 SLISEAC.**

O' cur: s'páil na h'páilteac i s'páil
 r'páilteac an o' cur-m'páilteac, na m'páilteac.
 Cumann na Ceolteac, I.S.M., t'páilteac,
 S'páilteac O' curair Náirínta, r'páil. Tá
 r'páilteac t'páilteac r'páilteac asáim.

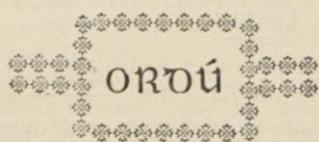
Ní don t'páilteac n' cur a b'páil níorb mó
 ceirteac s'páilteac i r'páilteac ann ná as

A. MOON, TECRANTA,

A o' cur cultaí r'páil, hata. ban r'páil don
 t'páilteac éadac r'páilteac o' cur. bean, nó
 páilteac.

PIORSIONTA EGLINTON, I N. AILLIM.

AN STOC

Don
 m'páilteac,
 Coláilte na h-olp'páilteac,
 na s'páilteac.
 A Capa,
 Cuir éugam ..... cóipeanna
 den STOC s'páil mí go ceann.
 Ainm .....
 Seolad .....
 .....

LEABAIR

Tá to'ga agus r'páil na leabair r'páil r'páil
 s'páilteac agus Déar'páil—le r'páilteac ó

máire ní r'páilteac,

87, Spáilteac. na t'páilteac,

1 m'páilteac áca cliaic.

r'páilteac uirí.

TEAC NA H-OLIA

SRÁIO NA SIOPÁI,
 I N'páilteac.

Cuirteac le d'páilteac na | Cultaí ó 70/-
 héreann r'páilteac ar'páilteac. | 50 o' cur 130/-

AN SEAN-TEAC.

A ceirteac ar bun i 1864.
 Tae, Caife, fionta, uirge beata,
 ar r'páilteac

O LÉANACÁIN,
 AN CEARNÓS, : : I N'páilteac.

DIARMUID Ó DONNABÁIN

SEODÓIR r'páilteac,

SRÁIO LIAM, NA S'páilteac.

MAC CAPPA r'páilteac CLANN MAC

DA'páilteac r'páilteac,

S'páilteac.

COLÁISTE NA H'OLP'páilteac,

1 N'páilteac.

C'páilteac do l'páilteac na héreann.

Áro-o' curair le r'páilteac m'páilteac ar na h'ol
 d'páilteac, r'páilteac ceangaca, ealad'páilteac, t'páilteac
 r'páilteac ceannuigeadact, ealad'páilteac an leig'páilteac, r'páilteac
 be'páilteac, r'páilteac.

Téar'páilteac r'páilteac ar leit
 ra comair o' cur r'páilteac.
 Le s'páilteac uirteac a r'páilteac r'páilteac as
 an meab'páilteac.

BRÓSA NA LAOI.
 NA BRÓSA IS FEARR LE CEANNAIC
 AS

SEÁN Ó LAIDE,
 I MBARR AN CALTA, I N'páilteac.

An Teac a b'páilteac cliaic ar le hágaró
 Tae, fionta, Diocáilte r'páilteac t'páilteac.

M. B'páilteac,
 SRÁIO ÁRO NA S'páilteac.

Beiró ÉIRE láirteac má bíonn Clamne s'páilteac
 láirteac. léirteac an r'páilteac r'páilteac agus
 tá rí ríom le r'páilteac ó
 Ó r'páilteac,

Spáilteac s'páilteac na m'páilteac, I N'páilteac.

TOMÁR MAC SEINÍN

SRÁIO DOIMINIC,
 NA S'páilteac.

To'ga na r'páilteac do s'páilteac.

S. YOUNG,

I ÉANTÓIR UIRTEAC M'páilteac
 CEANNAICte BIOTÁILTE r'páilteac
 SRÁIO MUIRE NA S'páilteac.

**AN MHAIT LEAT £5,000,000 A
COINNEÁL IN EIRINN?**

Deirte Saeóil na héireann an cairn móir
rin airtio saé bliain do Sheán Duirde i
ngeall ar airtsead Urradóir, ar Lorcadó, ar
Cionóire asur ar Saozal Daoime, asur
cailliúnt cearte o'Éirinn iradó £80 ar saé
£100 de rin.

an saeóeal-comluct tairse de um
URRÁDAS NAISIUNTA, TEORANTA
(The Irish National Assurance Coy., Limited)
ARDOIFIG—30 FAITHCHE AN
CHOLAISTE, ATH CLIATH

**CUIDIŢ LE DÉANTÚR NA
HÉIREANN.**

TOMÁS PÁMAR 7 A CÓN.
MUILTEOIRÍ PLÚIR,
1 nSAILLIM.

b. V. ó héimŷ,
LÓN-CEANNAIÖE,
SAILLIM.

Saé ruo ar feabar.

S. T. Ó COISDEALÖA,
AN CEARNÖS,
SAILLIM.

An feoil ir fearr le fáŷail aise.

**p. O CAOMÁNAIŶ, ph. c.
m.p.s.i.**
SRÁIO ÁRO,
NA SAILLIME.

Ó néill 7 A CÓN
SAILLIM.

Oioltóirí brios 7 leatair.
Cuirtear veir ar briosai an móiméad a
éasur riao irtead.

TEAC ÓRTA UÍ MÁCŶAMNA
SRÁIO FOSTER,
1 nSAILLIM.

Aoróeact san loct.

TOMÁS BREACNAÖ,
LÓN-CEANNAIÖE.

an cearnös, 1 nSAILLIM.

Teap-intreab, Taoróean-oibreaca, asur
Foinŷneam Tisŷe.

ROIBÉARD MAC DOMHAILL,
SRÁIO DOMNIC, SAILLIM.

Muinú cém-rŷéil:
"Plumbur," Saillim

FÁINNÍ

Má teartuŷeann fáinní uair rŷriob
éuŷam-ra 7 cuirtead éuŷac leabhrán a
bhuŷe tú saé eolar 1 n-a otaob ann.
Tairbeánra pé uair an éaoi le airtsead
7 airtir a fáidail 7 tmioblóro a feaca. nŷ
S. FALLER, 1 nSAILLIM.

Du cearte dá saé Saeóilŷeoir 1 mDaire

áca Cliac san aon arán do ceannaac

ac

Aran

ui

Cinneide

an t-ARÁN IS FEARR DÁ NÓEANTAR.

124 50 oti 131 SRÁIO PÁRNEILL

ASUR

DÁCÚS NAOMH PÁDORAIS,
DAILE ÁCA CLIAC.

Sután—3141.

**CUMANN URRÁDAIS CÁTAC
DAILE ÁCA CEIAC.**

4 SRÁIO UACTARAC UÍ CONAILL,
1 mDAILE ÁCA CLIAC.

Com uainŷean le Cairéal na Rioŷ,
Com Saeóealac le Teamair na ocmiac
Com teann le aon pléib inŷ an ŷriac
Cumann Urradóir CÁTAC ÁC' CLIAC.
Connŷmŷir 1 nÉirinn an t-airŷeac,
Uíro as Seán buirde mar a bÉar,
asur veiró an t-áó orainn fearta,
áca ciall a veir asann aráon.

nÁ DÉAN FAILLIŶE SA ŶCÚIS.

CUMANN URRÁDAIS.

MUINTEIR NA HÉIREANN

Tá an teact-irteac anoir or cionn £25,000

Tá téarmaí ear barrí aca o'urradóir raogail
asur o'urradóir-fealaaca.

Tá Fŷir-ionaro uaca.

ÁRO OIFIS:

16 CEARNÖS PÁRNEILL,
ÁC CLIAC.

an halla leiŷis.

SRÁIO Ŷeaca Liam 7 SRÁIO DOMNIC,
na Saillime.

Saé leiŷear ar feabar 7 ar ŷlome.
seán ó faoláin, L.P.S.I., Poiticeire

TOMÁS Ó CAÖÁIN,

LÓN-CEANNAIÖE,

SRÁIO NA SIOPÁI,
1 nSAILLIM.

Diaö, Tae, 7 Fion ar feabar.

AR FÁŶAIL ANOIS

**AN DARA CUR AMAÖ (AIT-
RŶRIÖÖÖA).**

**FOCLÓIR SAEÖILŶE LE
FUAIM SAÖ FOCAIL**

A CUIR 1 ŶCÉILL DON LEIŶEÖIR

**SÉAMUR Ó DUIRINNE ASUR
PÁDORAIC Ó DÁLAIŶ**

A CUIR LE CÉILE

220 leatanais. Luac 2/6 ŷlan. 2/9 an
bporra 2/9.

Tá tuairim ir 10,000 focal ann, na focal
atá 1 n-úrário de ŷnáac. Veiró an leabar reo-
1 n-a eúl toraic uon mac léiŷinn, uon
teartalaróe 7 uon uine ŷnŷor érácáil in-
áit ar bit a bhuil Saeóilŷe ar labairt ann
Séaró a veir "The Irish News," 50 nŷearna
Séamur Ó Duirinne 7 Páoraic Ó Dálaŷ
ruo le cuir na Saeóilŷe a cuir ar asairó
nac nŷearnaö ó rŷriob an t-ácair eogán
Ó ŷraimna a curo leabar.

**Comluct Oideacáir na
héireann Teoranta.**

89 SRÁIO TALBÓRO, ÁC CLIAC ASUR LUÖE
UÍOLTA LEABAR FŷE CÉILE.

SÉAMUS Ó BÉACÁIN

Ceannuioe ŷuail 7 lomcúróir.

SRÁIO MEADONAC NA SAILLIME.

Tá an tae ir ir fearr 1 ŶConnaöca 7 50 leor-
neite eile atá maöcanaac le fáŷail 1 otiŷ

MÓNICA NÍC DONNÉAÖA,

SRÁIO ÁRO NA SAILLIME.

TÁ TEAC A BŷUIL COMPOIRTE ANN AS

SÉAMUS Ó LAIDE,

SRÁIO DOMNIC FOÖTAIR NA SAILLIME

"Tosa saäa biró 7 rean saäa oisŷe" aise.

Ŷeannuis éacaac ar bit teartuŷeas uair
as tis . . . .

Öomáir Uí CÁTAC,
1 nSAILLIM,

áit a bhuŷe tú luac do curo airtio.

Printed for the Publishers
At the "Connacht Tribune" Printing Work
Market Street, Galway.